

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2498

Vragen van het lid **Westerveld** (GroenLinks-PvdA) aan de Staatssecretarissen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Pleegzorg ver onder de maat bij organisatie die Vlaardings meisje begeleidde»* (ingezonden 26 mei 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Karremans** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 18 juni 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Pleegzorg ver onder de maat bij organisatie die Vlaardings meisje begeleidde»¹?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de conclusie van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna IGJ) dat «de kwaliteit van de pleegzorg die Enver biedt voor het grootste deel niet aan de eisen voldoet»²?

Antwoord 2

De IGJ heeft Enver onder verscherpt toezicht gesteld, omdat de kwaliteit van de geboden pleegzorg niet voldoet aan de gestelde eisen. Enver moet uiterlijk eind januari 2026 noodzakelijke verbeteringen doorvoeren, zoals het verbeteren van dossiervoering en aantoonbaar volgen van richtlijnen. In de periode van verscherpt toezicht zal IGJ Enver nauwlettend volgen, bijvoorbeeld met aangekondigd of onaangekondigd bezoek en opvragen van voortgangsrapportages. Aan het einde van deze periode beoordeelt de IGJ of het verscherpt toezicht kan worden beëindigd. De IGJ heeft vertrouwen dat de geconstateerde risico's binnen de periode van verscherpt toezicht door Enver kunnen en zullen worden weggenomen. Ik volg deze ontwikkelingen op de voet.

¹ NOS.nl, 14 mei 2025, «Pleegzorg ver onder de maat bij organisatie die Vlaardings meisje begeleidde» («Pleegzorg ver onder de maat bij organisatie die Vlaardings meisje begeleidde»)

² IGJ, 14 mei 2025, Rapport Enver Pleegzorg Rotterdam, (Rapport en verscherpt toezicht voor Enver Pleegzorg | Rapport | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd)

Vraag 3

Is de veiligheid van pleegkinderen bij Enver op dit moment en de komende negen maanden, als de organisatie werkt aan de tekortkomingen, voldoende gewaarborgd als de IGJ nu schrijft «de inspectie ziet risico's voor de veiligheid van pleegkinderen, doordat afwegingen over veiligheid voor pleegkinderen onvoldoende systematisch worden gemaakt en vastgelegd³»?

Antwoord 3

De IGJ concludeert dat Enver in de praktijk de afwegingen over veiligheid van pleegkinderen onvoldoende systematisch maakt en vastlegt. Daarom heeft de IGJ het verscherpt toezicht ingesteld. De IGJ zal tijdens het verscherpt toezicht nagaan of verbetering omtrent de geconstateerde risico's plaatsvindt. De IGJ heeft nog niet vastgesteld dat de risico's voor de veiligheid van pleegkinderen al weggenomen zijn en heeft hier dus nog zorgen over. Wanneer er sprake is van signalen van acute onveiligheid, zal de IGJ hierop acteren.

Vraag 4

Welke concrete maatregelen worden op korte termijn bij Enver genomen om de veiligheid van alle pleegkinderen te waarborgen?

Antwoord 4

Omdat het verscherpt toezicht loopt, doet de IGJ geen uitspraken over de concrete maatregelen die door Enver genomen worden. Gedurende het verscherpt toezicht houdt de inspectie nauwlettend in de gaten hoe Enver de verbeteringen in de organisatie gaat doorvoeren. Enver heeft aangegeven onder andere aan de slag te gaan met het beter implementeren van de herziene Richtlijn Pleegzorg. Hier vallen kindgesprekken ook onder.

Vraag 5

Zullen pleegkinderen bezocht en gesproken worden door de IGJ in de negen maanden dat Enver werkt aan de tekortkomingen, zeker gezien het feit dat de inspectie zelf in het rapport schrijft dat tijdens het toezicht bij Enver vanwege de urgentie en tijdsdruk onvoldoende informatie is opgehaald bij jeugdigen en hun ouders?

Antwoord 5

Tijdens het verscherpt toezicht verzamelt de IGJ ook informatie van jeugdigen en hun ouders. De IGJ gaat in gesprek met jeugdigen, pleegouders en mogelijk ook hun ouders. Daarnaast spreekt de IGJ met de pleegouderraad en cliëntenraad.

Vraag 6

Krijgen alle pleegkinderen bij Enver een onafhankelijke vertrouwenspersoon toegewezen met wie ze afzonderlijk kunnen praten?

Antwoord 6

De IGJ heeft in het toezicht niet kunnen vaststellen dat alle pleegkinderen bij Enver een onafhankelijke vertrouwenspersoon toegewezen krijgen. Daarom monitort de IGJ in het toezicht het vinden, betrekken en bekend zijn met de individuele vertrouwenspersoon van een pleegkind door Enver. Daartoe heeft de IGJ het volgende verbeterpunt geformuleerd:
«De inspectie verwacht van Enver dat ze zich inspant om ervoor te zorgen dat er een andere volwassene is die het pleegkind goed kent en met wie het pleegkind een vertrouwensband heeft, die met het pleegkind praat over onder andere zijn welbevinden, seksualiteit en wat het nodig heeft om zich veilig te voelen in het pleeggezin. Bijvoorbeeld een leerkracht of een familielid. Indien in het familie- of persoonlijke netwerk van het kind geen vertrouwenspersoon beschikbaar is, zorg er dan voor dat het kind in contact komt met een

³ IGJ, 14 mei 2025, Rapport Enver Pleegzorg Rotterdam, (Rapport en verscherpt toezicht voor Enver Pleegzorg | Rapport | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd)

vertrouwenspersoon van Jeugdstem. De inspectie verwacht dat navolgbaar wordt vastgelegd in het dossier of er een vertrouwenspersoon beschikbaar is.»⁴

Daarnaast gaat Enver met JIM-training aan de slag, voor het betrekken van een steunfiguur uit het eigen netwerk van jeugdigen.

Vraag 7

Hoe staat het met de uitvoering van de aangenomen motie-Westerveld c.s.(kamerstuk 31 015, nr. 290) over een concreet plan zodat alle pleegkinderen vóór de zomer weten dat ze recht hebben op de hulp van een vertrouwenspersoon?

Antwoord 7

Er zijn verschillende acties in gang gezet om pleegkinderen – conform de richtlijn Pleegzorg – te laten beschikken over een vertrouwenspersoon via het persoonlijke netwerk of via Jeugdstem.

Jeugdstem lanceert na de zomer een campagne om de bekendheid van Jeugdstem onder pleegkinderen te vergroten. Bij het vormgeven van deze campagne betreft Jeugdstem pleegkinderen actief. Aanvullend hierop brengt Jeugdstem een speciaal «Ken je rechten»-boekje uit voor pleegkinderen. Om aan te sluiten bij de belevingswereld van pleegkinderen worden zowel boekjes voor pleegkinderen onder de 12 jaar als boven de 12 jaar gemaakt. Bij het ontwikkelen van de boekjes betreft Jeugdstem eveneens pleegkinderen actief, waaronder jongeren in het netwerk van JongWijs. Jeugdstem gaat in 2025 alle pleegzorgorganisaties gericht benaderen met het specifieke communicatiemateriaal over de vertrouwenspersoon voor pleegkinderen, pleegouders en pleegzorgbegeleiders. In 2025 zijn eenmalig financiële middelen beschikbaar gesteld aan Jeugdstem om de digitale dienstverlening van Jeugdstem (verder) te ontwikkelen. Dit moet leiden tot betere digitale beschikbaarheid van vertrouwenspersonen voor alle (pleeg)kinderen via diverse kanalen. Onderdeel hiervan is een uitgebreide digitale kennisbank met veel informatie specifiek voor pleegkinderen.

De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP), Jeugdstem, JongWijs, JIMwerkt, de Alliantie Informele Steun en Jeugdzorg Nederland werken daarnaast aanvullende mogelijkheden uit om vertrouwenspersonen en informele steunfiguren beter te positioneren binnen de pleegzorg. Een van deze mogelijkheden is de «Jouw Ingebrachte Mentor» (JIM)-methodiek meer in te zetten. Een JIM is een (informele) steunfiguur die een jongere zelf kiest uit de eigen omgeving zoals een buur, tante, sportcoach of opa. Zo'n JIM treedt als vertegenwoordiger op richting het gezin en professionals.

Vraag 8

Wat gebeurt er als het Enver niet lukt om binnen negen maanden de geconstateerde tekortkomingen én cultuurverandering door te voeren? Wat is dan het stappenplan vanuit de IGJ?

Antwoord 8

Als de IGJ na het aflopen van het verscherpt toezicht nog steeds oordeelt dat eerder geconstateerde tekortkomingen aanwezig zijn bij Enver en geen cultuurverandering heeft plaatsgevonden, hanteert de IGJ het interventiebeleid om te komen tot een passend vervolg. Daarbij zal de IGJ op dat moment opnieuw het risico van de normafwijking(en) en het vertrouwen in de verbeterkracht wegen, waarbij de ervaringen en bevindingen tijdens het verscherpt toezicht bij Enver worden meegenomen.

Vraag 9

Klopt het dat het «Verbeterplan Kwaliteit Zorg en focus Pleegzorg» dat Enver 3 maart 2025 naar de Tweede Kamer heeft gestuurd een datum heeft van 27 februari 2024? Kunt u uitleggen hoe het kan dat dit een verbeterplan is van een jaar eerder dan het incident met het Vlaardingse pleegmeisje heeft plaatsgevonden? Is Enver een oud verbeterplan aan het uitvoeren of is er inmiddels een nieuw verbeterplan?

⁴ Inspectierapport Verscherpt Toezicht Enver Rotterdam, p.21 -22, te raadplegen via <https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2025/05/14/verscherpt-toezicht-enver-rotterdam>

Antwoord 9

Enver heeft een verbeterplan «Kwaliteit Zorg en focus Pleegzorg» met uw Kamer gedeeld, gedateerd 27 februari 2024: dat is een tikfout, het gaat om 2025. In dit plan ligt de focus op verbeteracties binnen de Pleegzorg. Het is opgesteld als nadere uitwerking van het organisatiebrede plan dat Enver in het najaar van 2024 opstelde naar aanleiding van de calamiteit. De verbeteringen worden uitgevoerd en onder verscherpt toezicht door de IGJ gemonitord.

Vraag 10

In het debat stelde u «daarom hebben wij, vanwege de urgentie, direct toen het rapport is uitgekomen aan Enver gevraagd om de actuele veiligheid van de pleegkinderen in kaart te brengen⁵». Was het beeld dat Enver toen in kaart bracht over de veiligheid van de pleegkinderen hetzelfde als het beeld dat de IGJ nu schetst? Zo niet, betekent dit dat er kinderen in onveilige situaties zaten? Heeft u met de kennis van nu de indruk dat u volledig bent geïnformeerd?

Antwoord 10

Ik heb Enver destijds gevraagd de actuele, acute veiligheid van pleegkinderen in kaart te brengen. Mijn indruk is dat Enver mij zo volledig als mogelijk heeft geïnformeerd, op basis van hun eigen onderzoek. De IGJ concludeert echter dat er risico's zijn voor de veiligheid van pleegkinderen, doordat de afwegingen over veiligheid van pleegkinderen onvoldoende systematisch worden gemaakt en vastgelegd. Het is voor de IGJ onduidelijk of pleegkinderen worden gesproken zonder aanwezigheid van pleegouders, en adviezen van gedragswetenschappers staan niet in dossiers. Gezien deze geconstateerde tekortkomingen is het goed dat de IGJ de komende maanden toeziet op de noodzakelijke verbeteringen.

Vraag 11

Hoogleraar jeugdrecht Mariëlle Bruning stelt in het artikel⁶ dat de inspectie niet alle organisaties kan toetsen omdat daar geen capaciteit voor is en dat dit rapport tot vragen en zorgen leidt over hoe het in Nederland op dit moment gesteld is. Deelt u die mening?

Antwoord 11

Het klopt dat de IGJ niet bij elke zorgaanbieder op elk willekeurig moment een toets kan uitvoeren. De IGJ houdt met 1.000 medewerkers toezicht op 1,5 miljoen zorgverleners en 275.000 zorginstellingen. Dat betekent dat zij keuzes moet maken. Dat noemen zij risico-gestuurd toezicht. Om risico's in beeld te brengen verzamelt, analyseert en interpreteert de IGJ informatie over zorgaanbieders en -bedrijven. Als blijkt dat sprake is van (potentieel) risico, dan treedt de IGJ op.

De IGJ heeft vragen over hoe het in Nederland op dit moment gesteld is met pleegzorg. De IGJ is daarom – mede naar aanleiding van de casus in Vlaardingen – in oktober 2024 gestart met thematisch toezicht in de pleegzorg. Daarvoor heeft de IGJ alle pleegzorgaanbieders gevraagd informatie aan te leveren over hoe zij zicht hebben en houden op de veiligheid van alle pleegkinderen. De IGJ heeft vervolgens op basis van een risicoanalyse een aantal pleegzorgaanbieders geselecteerd en een inspectiebezoek afgelegd. De uitkomst van dit toezicht verwacht de IGJ in het najaar van 2025 te publiceren.

Vraag 12

Welke acties heeft u als kabinet sinds het debat over het pleegmeisje in Vlaardingen genomen om het stelsel te verbeteren?

⁵ Handelingen Debat over het onderzoek naar de pleegzorg van een mishandeld meisje in Vlaardingen, d.d. 5 maart 2025 (ongecorrigeerd verslag).

⁶ NOS.nl, 14 mei 2025, «Pleegzorg ver onder de maat bij organisatie die Vlaardings meisje begeleidde» («Pleegzorg ver onder de maat bij organisatie die Vlaardings meisje begeleidde»)

Antwoord 12

In de Voortgangsbrief verbetermaatregelen na gebeurtenissen pleeggezin Vlaardingen van 17 juni jl.⁷ is een update gegeven van de acties die ik met collega Staatssecretaris Rechtsbescherming onderneem ter verbetering van het stelsel, vooruitlopend op de uitkomsten van het thematisch toezicht op de pleegzorg van de IGJ.

⁷ 2025Z12451